

Verslag HEN netwerkbijeenkomst 30 juni 2016

“De politiek loopt niet hard bij emancipatie. Als het om mensenrechten gaat wel. Daarom moeten we op creatieve wijze aandacht genereren voor emancipatie. En vrouwen móeten om de aandacht blijven vragen”. Met deze woorden zette Dorenda Gerts, voorzitter van de NVR, haar intro kracht bij tijdens de eerste HEN bijeenkomst van dit jaar.

“En dat is echt nodig, want formeel mogen we dan wel gelijk zijn, maar informeel is er heel wat aan de hand.”

Is emancipatie nog sexy en hot?

Het is vaak niet voor iedereen duidelijk wat emancipatie precies inhoudt. Zelfs beleidsmakers weten niet altijd waar ze op moeten letten bij het formuleren van beleid. Emancipatie bestaat uit vele indicatoren, wat het lastig te meten maakt. Emancipatie is meer dan economische zelfstandigheid en participatie. Daarom werd het hoogtijd om met vertegenwoordigers van vrouwenorganisaties, zelfstandig ondernemers en gemeentelijk ambtenaren in gesprek te gaan. Onderwerp van gesprek? Hoe sexy en hot is emancipatie anno 2016 nog is. Op welke accenten moet de nadruk liggen en hoe kunnen we daarvoor de juiste aandacht vragen. Dagvoorzitter Nathaly Mercera, adviseur bij PEP, legt uit dat het Haagse Emancipatie Netwerk (HEN), juist is opgericht om het belang van emancipatie te blijven onderstrepen en ervoor te zorgen dat dit onderwerp op de agenda blijft staan.

In je eigen kracht staan

Sangita Paltansing, beleidsmedewerker emancipatie bij Gemeente Den Haag, sloot naadloos aan op het onderwerp. “Hoe vaak krijg ik niet de vraag of emancipatie nog wel van deze tijd is. Ik zeg dan volmondig ja”, antwoordde ze. “De omstandigheden verbeterd. Vrouwen en mannen hebben gelijke rechten en plichten, daar is jarenlang voor gestreden. Emancipatie kent een andere invulling tegenwoordig. Er zijn nieuwe discussies over de rol van vrouwen binnen een gezin: wie wordt de kostwinner? Wie zorgt er voor de kinderen? Wie doet mantelzorg? Moet je überhaupt kinderen krijgen? Daarnaast zijn er nog de vraagstukken op het gebied van LHBT en er zijn nieuwe gezinsvormen ontstaan. Echter, niet iedereen is zich bewust van de keuzes en de keuzevrijheid die ze hebben. We kunnen en mogen zoveel, maar pakken we die kansen ook?” Bij gemeente Den Haag ligt de focus bij emancipatie op economische zelfstandigheid en gelijke rechten voor iedereen maar voor Sangita is emancipatie ‘in je eigen kracht staan en doen wat je wil’. Op de vraag of het lastig is om emancipatie op de agenda te houden bij de gemeente antwoordde Sangita: “Ook ik moet er hard voor vechten om te voorkomen dat het ondersneeuwt”.

Vrouwenrechten

Dorenda Gerts, voorzitter van de Nederlandse Vrouwen Raad, vervolgt door in te gaan op wat emancipatie anno 2016 voor haar inhoudt. Jarenlang was zij wethouder in Waddinxveen. Werkzaam in een sector met overwegend mannen. Met recht een ervaringsdeskundige, sterk betrokken bij de belangen van vrouwen. Tegenwoordig is ze betrokken bij het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. “Emancipatie is van alle tijden”, vertelt ze. “Van oudsher werden de belangrijkste beslissingen genomen door de rijke mannen, de adel, de mensen die ‘groter en belangrijker’ zijn dan anderen.”

“Langzamerhand zijn we richting mensenrechten geschoven, het recht op geluk, ongeacht je achtergrond. Vrouwenrechten zijn ook mensenrechten.”

Ware en informele gelijkheid

De Nederlandse Vrouwen Raad zet zich sinds 1898 zich in voor verbetering van de positie van vrouwen. De NVR telt maar liefst 50 vrouwenorganisaties met zeer uiteenlopende achtergrond en met een geschat bereik van circa 1 miljoen vrouwen. Van politiek links, tot rechts, zakenvrouwen, multicultureel, alle opleidingsniveaus etc.

Dat maakt de NVR een sterke verbindende speler in de belangenbehartiging bij politiek en overheid als het gaat om de rechten en participatie van vrouwen. “We moeten daarom vooral samenwerken en van elkaar leren”, roept ze op. “Dat doen we met lokale partijen maar ook met landelijke organisaties zoals WOMEN Inc. en Atria”. Het gaat om ware en informele gelijkheid, waarschuwt ze. “Neem nu de drie decentralisaties bijvoorbeeld. Mensen moeten eerst hun eigen netwerk aanspreken voordat ondersteuning kan worden gevonden bij de overheid. Echter, in de praktijk blijkt gewoon weer dat de vrouwen voor de zorg opdragen. Vrouwen voelen zich aangesproken. Het is ook gewenning in gedrag en denken. We hebben het gevoel dat de overheid niet heeft nagedacht wat de decentralisaties betekenen voor vrouwen”.

Emancipatie blijft een hot topic

Elke tijd heeft zijn eigen problemen, onderwerpen en groepen, benadrukt ze. “Ook ik krab me weleens achter de oren over een nieuwe groepen. Tegenwoordig is er bijvoorbeeld veel te doen om transgenders. Ik was daar nooit echt mee bezig. Mijn dochters lachen zich soms rot om hun ouderwetse moeder. Een ander onderwerp betreft de legalisering van prostitutie. Vanuit het oogpunt van economische zelfstandigheid zou ik het moeten toejuichen. Deze vrouwen hebben werk en ze zijn economisch zelfstandig. Toch blijf ik moeite houden met het onderwerp. En zo zullen er altijd nieuwe groepen zijn die moeten strijden voor hun rechten en daarvoor aandacht willen genereren. Emancipatie is anno 2016 dus nog steeds sexy, hot is en nodig. En dan gaat het vooral om mensenrechten en om een gelijkwaardige maatschappij”.

In debat met het publiek

Met deze informatie in het achterhoofd is het tijd voor het debat. Vrijwillige inzet, informele zorg en diversiteit, drie thema's die dicht bij het werkterrein van PEP liggen, zijn onderwerp van gesprek. Aan het eind van iedere stelling is een actiepoint geformuleerd om mee aan de slag te gaan.

Stelling 1

De eerste stelling werd ingeleid door Henna Mathura, voorzitter van Stichting Sarita. Stichting Sarita organiseert themabijeenkomsten van educatieve, sociale - en culturele aard. Zij trainen kadervrouwen, organiseren voorlichtingsbijeenkomsten, dragen bij aan het doorbreken van sociaal isolement en stimuleren hen bij hun maatschappelijke en persoonlijke ontplooiing.

Vrijwilligerswerk van vrouwen wordt zwaar ondergewaardeerd

Op dinsdag 26 april 2016 was het weer zover, lintjesregen. Tijdens de jaarlijkse lintjesregen worden Koninklijke onderscheidingen in de Orde van de Nederlandse Leeuw en in de Orde van Oranje-Nassau uitgereikt aan mensen die zich belangeloos hebben ingezet voor de gemeenschap. Dit jaar hebben 2.752 personen een Koninklijke onderscheiding gekregen. Er zijn daarbij 965 vrouwen gedecoreerd, dat komt neer op 35,07 %. Het aantal mannen bedraagt 1.787 (64,93 %). Logisch toch? Want uit onderzoek blijkt dat mannen ietsje meer vrijwilligerswerk doen dan vrouwen.....of niet?.....Afgaande op de cijfers van het CBS uit 2015, is de verdeling tussen mannen en vrouwen bij vrijwilligers: 51 procent tegen 49 procent....Mannen doen gemiddeld vier uur per week vrijwilligerswerk, vrouwen zitten daar iets onder. En de rollen waarvoor zij zich inzetten, zijn traditioneel verdeeld. Mannen zitten vaker in een bestuur en ze helpen de sportclub. Vrouwen zijn actief op school en in verzorgings- en verpleeghuizen.

Reacties uit het publiek

- Van de 54 deelnemers waren 14 het eens met deze stelling.
- De cijfers van het CBS kloppen niet, veel activiteiten worden niet geregistreerd en zijn niet zichtbaar. Ze kijken vooral naar vrijwilligerswerk dat in georganiseerd verband wordt uitgevoerd.
- Mensen vroegen ze af hoe een lintje tot stand komt. Allereerst moet het worden aangevraagd door anderen.
- Vrouwen vragen ook voor mannen aan.
- Wellicht vinden vrouwen het niet de moeite waard om het aan te vragen?
- Vrouwen cijferen zich graag weg.

- Sommige mensen vinden lintjes onzin.
- Wellicht gunfactor van vrouwen onderling een probleem?
- Het is een 'old boys network', ons kent ons, waarbij mensen worden voorgedragen
- Vrouwen zijn bescheiden. Ook bij het solliciteren prijzen vrouwen zich minder aan dan mannen.
- Opvallend, mannen zitten in het bestuur bij bijvoorbeeld natuurclubs. Maar het uitvoerende werk wordt door vrouwen gedaan.

Actiepunten

1. Het is tijd dat vrouwen hun bestuurlijke verantwoordelijkheid moeten nemen om het verschil te maken.
2. Meer praktijkmensen voordragen.
3. De ene organisatie moet de andere organisatie voordragen.

Stelling 2

De tweede stelling werd ingeleid door Nermin Altintas, directeur van Stichting Yasmin. Yasmin is een participatiecentrum voor vrouwen. Aan de hand van voorlichting, advies, begeleiding, persoonlijke ontwikkelplannen, coaching en uiteenlopende activiteiten kunnen vrouwen zich oriënteren en stappen zetten op weg naar een actieve rol in de samenleving. Dat kan een opleiding zijn of werk, vrijwilligerswerk of iets anders.

Het probleem van ongelijke verdeling zorg en arbeid zal zich zelf oplossen

Door de decentralisaties neemt de druk op mantelzorgers alsmaar toe. Uit onderzoek blijkt dat het vooral vrouwen zijn die daarvoor opdraaien. Vrouwen tussen de 45-65 jaar zijn lager opgeleid en hebben een veel lagere arbeidsparticipatie dan mannen van dezelfde leeftijd. Van deze vrouwen heeft slechts 58 procent een betaalde baan van meer dan twaalf uur per week, tegenover 78 procent van de mannen. Toen zij jonger waren, namen deze vrouwen als vanzelfsprekend de zorg voor kleine kinderen voor hun rekening; nu de kinderen groter zijn komt de zorg voor hun ouders met dezelfde vanzelfsprekendheid bij hen terecht. Werkende vrouwen tussen de 45-65 jaar werken gemiddeld 26 uur per week, tegenover 39 uur voor mannen. Maar dat zal veranderen. Voor de generatie van 25-45 jaar geldt dat vrouwen juist hoger zijn opgeleid dan mannen. Hoewel hun arbeidsdeelname nog altijd achterblijft bij die van mannen wordt het verschil flink kleiner: 74 procent van deze vrouwen heeft een betaalde baan van tenminste twaalf uur per week tegen 86 procent van de mannen.

Reacties uit het publiek

- Zijn mannen meer gaan zorgen?
- Het zal niet vanzelf oplossen, ook de gemeente kan daar niet bij helpen.
- We moeten het zelf regelen, geef de man de ruimte om te groeien in hun rol. Geef ze de vrijheid, ze doen het op hun eigen manier, maar het komt wel goed.
- Zorg heeft weinig status, het moet sexy worden.
- Zodra het gaat over professionele zorg, dan komen mannen naar voren die zich daarop storten terwijl het uitvoerend werk gedaan wordt door vrouwen.
- We maken onszelf slachtoffer, we zijn al bescheiden, we kunnen moeilijk nee zeggen.

Actiepunten

1. Keukentafelgesprek met man.
2. Begin op de lagere school zelfstandigheid al aan te leren.
3. Veel meer vrouwen onderling moeten helpen om problemen op te lossen.

Stelling 3

De derde stelling werd ingeleid door Hanna Asoma, voorzitter van Stichting Kaabassi. Deze stichting investeert en ondersteunt in psychosociale zorg en maatschappelijke dienstverlening waarbij emancipatie en participatie in de samenleving centraal staat. De stichting stimuleert en bevordert bewustwording die zal leiden tot zelfredzaamheid en zoveel mogelijke integratie in de samenleving. Daarnaast is Hanna emancipatie

ambassadeur. Als ambassadeur levert zij een bijdrage aan de bekendheid van het Haagse emancipatiebeleid, ze stimuleert Hagenaars actief mee te doen aan het emancipatieproces, ze versterkt en ondersteunt instellingen en individuen op emancipatiegebied en maakt emancipatievraagstukken zichtbaar en bespreekbaar.

Categorisering naar etniciteit is positief voor migranten

De Tweede Kamer besloot in maart 2016 dat het woord 'allochtoon' niet meer mag voorkomen in overheidsdocumenten. Politiek correcte onzin of schieten we hier iets mee op? Veel jongeren van bijvoorbeeld de tweede generatie zijn goed geïntegreerd, maar gelden officieel nog steeds als allochtoon. Dat etiket draag je nu eenmaal, als een van je ouders in het buitenland is geboren. Veel mensen ervaren 'allochtoon' als stigmatiserend. Hoogopgeleide kinderen van migranten denken: ik doe alles perfect, maar ik ben nog steeds geen Nederlander. Echter, onderzoekers worstelen ermee. Ze willen niet bijdragen aan een tweedeling in Nederland, maar ontkomen er tegelijkertijd niet aan om onderscheid te maken. Dat is ook nuttig zeggen wetenschappers, anders weten we niets over bijvoorbeeld discriminatie op de arbeidsmarkt.

Reacties uit het publiek

- Kan positief zijn.
- Bijvoorbeeld speciale voorzieningen voor Turkse vrouwen.
- Beleidsmakers zijn bang hierover te praten.
- Het was gewoon een bezuinigingsmaatregel.
- Minderheidsgroeperingen moeten elkaar steunen, samen sterk.
- Doelgroepenbeleid is te vroeg afgeschaft.
- Als migrant moet je harder werken om hetzelfde te bereiken.
- Het is positief, het erkennen van elkaars cultuur, begrip kweken, dan sta je er meer voor open
- Cijfers zijn goed en handig om te gebruiken
- Het pakt niet altijd gunstig uit voor bepaalde groepen, bijvoorbeeld kleine groepen die het verpesten voor de grote groep.
- Kan zeer positief zijn, de kinderen doen het veel beter, maar als je geen onderscheid maakt in de statistiek, dan zie je die ontwikkelingen niet.

Actiepunten

1. Wellicht juist ook binnen groepen onderscheid maken, bijvoorbeeld bij Surinamers, daar heb je o.a. Creolen, Hindoestanen, Javanen.

De bijna 60 aanwezige vrouwen wisselden na de debatsessie, onder het genot van een hapje en drankje, ervaringen uit. De organisatie van de avond lag in handen van stichting Yasmin, stichting Sarita, COC Haaglanden, stichting Kaabassi en PEP Den Haag.